

**Jubileumfeest 125 jaar
Belgische Persbond
op 24 september in Brussel:
info en uitnodiging op pagina 4**

**Nogal wat freelancers ongelukkig over Erkeningscommissie
Frederik De Swaef van *Story* reageert op de Leterme-sms-heisa
VRT moet meer investeren in nieuws maar met welk geld?
Inlichtingendiensten moeten journalistiek bronnengeheim ontzien
En een gesprek met Beth Costa, de nieuwe secretaris-generaal van de IFJ**

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 149 - 19 augustus 2011 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ

Britse lessen voor Vlaanderen-België 3

ACTUEEL

Freelancers laken hernieuwingsprocedure erkenning 5
 Journalistiek is slechts 35ste aantrekkelijke beroep 6
Story reageert op kritiek in het sms-Leterme-verhaal 6
 VRT moet meer investeren in nieuws maar zonder extra geld 7
 Commerciële omroepen verketteren beheersovereenkomst 7
 Regionale tv-zenders luiden noodklok 7
 Staatsveiligheid moet beroepsjournalisten ontzien 8-9
 Fenomeen zelfdoding is ook een uitdaging voor redacties 10

SCHEEF BEKEKEN

5

MENS ACHTER HET NIEUWS

Hans Brockmans (*Trends*): 'Liever journalist dan advocaat' 11

IN GESPREK

Beth Costa (IFJ): 'Journalistiek is een publiek goed' 12-13

BOEKEN

14

MULTIMEDIA

15

REEKS 'LEXICON VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK' (6)

Van familie tot gebruiken 16-17-18

ONDER EMBARGO

19

Elisabeth Costa is de nieuwe secretaris-generaal van de Internationale Federatie van Journalisten. Zij volgt Aidan White op die de IFJ 24 jaar lang heeft geleid. In dit nummer een gesprek met Beth Costa. "Journalisten werken niet enkel voor geld, ze gaan om met informatie en dat dient het algemeen belang." (Foto Monica Moritz)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

BELGISCHE LESSEN UIT EEN BRITS MEDIASCHANDAAL

Het *News of the World*-schandaal is slecht nieuws voor elk van ons. Het zet alle nieuwsmedia en journalisten in hun blootje, bij uitbreiding ook in Vlaanderen-België. Als het regent in Londen druppelt het toch in Brussel? Ook bij ons verschuiven de journalistieke fatsoensgrenzen en zouden sommigen zelfs de illegaliteit niet schuwen om aan informatie te geraken en op die manier de loeiharde nieuwsoorlog te beslechten.

Toch even nuanceren. Tot nader order is er geen enkel bewijs – zelfs geen aanwijzing – dat Belgische journalisten gsm's hacken, politiemensen omkopen of privédetectives inschakelen. Zoiets behoort nu eenmaal niet tot onze journalistieke cultuur. Overigens is ook voor de nu zo geplaagde Britse pers enige verfijning op de plaats. Het Verenigd Koninkrijk heeft traditioneel zowel het slechtste als het beste inzake journalistiek te bieden. Vulgaire tabloids, maar ook succulente kwaliteitsbladen. Een daarvan, *The Guardian*, mag trouwens de eer opstrijken om het huidige persschandaal te hebben bovengespit.

Blijft de vraag hoe het in het Verenigd Koninkrijk zover is kunnen komen. En welke lessen er bijgevolg ook voor ons kunnen worden getrokken uit het Britse persschandaal. Los van de individuele verantwoordelijkheden, komt één leidmotief in zowat alle analyses terug: deze ontsporingen hebben te maken met een op hol geslagen commerciële prestatiedwang, die jammer genoeg ook de redacties heeft aangetast. De obsessie voor verkoop- en rentabiliteitscijfers verdringt daarbij elke overweging inzake kwaliteit, maatschappelijke relevantie of ethiek.

Het is al te makkelijk te beweren dat redacties zich maar niet moeten laten manipuleren hierdoor. Het gaat nu eenmaal om een bedrijfscultuur die heel geraffineerd door de mediabazen op de redacties wordt ingevoerd. Via het ontslag van een hoofdredacteur die eens wat mindere jaarcijfers neerzet. Via regelmatige herstructureringen en collectieve ontslagen die vooral oudere journalisten treffen die 'niet meer mee kunnen'. Via bonusvergoedingen voor redactieverantwoordelijken die wél goede verkoopcijfers realiseren. Zelf plegen de mediabazen hun handen in onschuld te wassen als het over journalistieke ontsporingen gaat – dan steken ze zich weg achter de redactionele onafhankelijkheid – maar voor iedereen is duidelijk dat zij een onzichtbare maar wel krachtige hand hebben in de redactiecultuur van hun media.

In die context is het maar normaal dat ook de Murdochs en de voormalige *NotW*-hoofdredacteuren Rebekah Brooks en Andrew Colson met de billen bloot moeten. Maar het belangrijkste blijft toch ook structurele lessen te trekken uit het Britse persschandaal. Die zijn eigenlijk al langer gekend, en liggen in de lijn van wat de VVJ/AVBB steeds als garanties voor journalistieke integriteit en kwaliteit heeft gepromoot. Geef redacties reële onafhankelijkheid (zonder dat ze daarom in een bedrijfseconomisch vacuum gaan opereren...). Introduceer op redacties een echte debatcultuur, waarin journalisten geen schrik moeten hebben hun mening te zeggen en gerust eens tegen een redactiechef in kunnen gaan. De NUJ, Britse journalistenvakbond, vraagt in dit verband nu om de invoering van een *conscience clause* voor journalisten, en ze kan daarvoor ongetwijfeld ook inspiratie halen uit de Vlaamse Code voor journalistieke deontologie. Laat ons, mediabazen en journalisten, tot slot constructief werk blijven maken van deontologische zelfregulering. Een reden waarom het in het Verenigd Koninkrijk faliekant is gelopen, is dat de *Press Complaint Commission* daar uitsluitend uitgevers omvat. Ook op dit punt kunnen de Britten nog een voorbeeld nemen aan de Vlaamse Raad voor de Journalistiek.

Pol Deltour
Nationaal secretaris VVJ/AVBB

UITNODIGING AAN ALLE VVJ-LEDEN

Jubileumfeest 125 jaar Belgische Persbond

Op 1 november 1886 – zegge en schrijve 125 jaar geleden – werd de Algemene Belgische Persbond (ABP), voorloper van de AVBB (Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België), officieel opgericht. Nog later werd deze AVBB gedefederaliseerd en zagen de VVJ en de Franstalige zustervereniging AJP het daglicht. Om ons 125-jarig jubileum te vieren nodigen we alle VVJ/AVBB-leden en sympathisanten uit op een groot feest

op zaterdag 24 september 2011 vanaf 17u
in de Residence Palace in Brussel

Programma

Vanaf 17u

Welkomstwoord AVBB-voorzitters Marc Van de Looverbosch (VVJ) en François Ryckmans (AJP)

Uiteenzetting **Herman Van Rompuy**, vaste voorzitter van de Europese Raad

Debat: Pers en politiek in communautair woelige tijden

met

academische voorbeschouwingen door Dave Sinardet

journalisten Lisbeth Van Impe, Rik Van Cauwelaert, Johanne Montay en Catherine Ernens

moderator Philippe Leruth

Nabeschouwingen door de **drie Gemeenschapsministers voor Media**

Ingrid Lieten, Fadila Lanaan en Isabelle Weykmans

moderator: Monica Moritz

Vanaf 19u

Aperitief en Belgisch **buffet**/walking dinner

Muzikale omkadering Les Anchoises

Concert Klezmic Zirkus

Permanent

Foto- en filmtentoonstelling **BFFP**

Stand bierproeverij

De geschiedenis van de AVBB in een speciale editie van *De Journalist*

Het Jubileumfeest is gratis voor alle VVJ/AVBB-leden en genodigden.

Reservatie verplicht.

Hou uw mailbox in de gaten !

FREELANCERS LAKEN STRENGE HERNIEUWINGSPROCEDURE VOOR ERKENNING

Luc Vanheerentals

Ook nu weer wordt de VVJ geconfronteerd met kritieken van freelancers over de wijze waarop de Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten hun aanvragen tot hernieuwing van de erkenning behandelt.

De Erkenningscommissie is bevoegd voor de toekenning van de titel van beroepsjournalist aan journalisten die aan de voorwaarden uit de wet van 30 december 1963 voldoen. Die komen erop neer dat men journalistiek werk moet verrichten voor een medium van 'algemene berichtgeving', dit in hoofdberoep en zonder commerciële nevenactiviteit. De Erkenningscommissie is wettelijk tevens gelast met een vijfjaarlijkse revisie van alle erkenningen van beroepsjournalisten. Op dit ogenblik loopt zo'n hernieuwingsronde voor de periode 2012-2016.

De Erkenningscommissie is paritair samengesteld uit uitgevers en beroepsjournalisten (die laatsten worden door de VVJ aangeduid). Administratief wordt de commissie door de VVJ ondersteund, maar ze neemt haar beslissingen wel volledig onafhankelijk van de journalistenvereniging.

Nogal wat freelancers klagen dezer dagen over de vele documenten die ze aan de Erkenningscommissie moeten voorleggen in het kader van de huidige vijfjaarlijkse hernieuwingsronde. De commissie vraagt die documenten zowel om het beroepsinkomen te kunnen controleren als om na te gaan of het wettelijke cumulatieverbod met commerciële nevenactiviteiten niet overtreden wordt. Concreet vraagt de Erkenningscommissie kandidaat-beroepsjournalisten om een kopie van alle facturen en de fiscale aanslagbiljetten van de voorbije twee jaar. Op haar nieuwe website www.cebj.be laat de commissie expliciet weten volgende activiteiten als onverenigbaar met de titel van beroepsjournalist te beschouwen: reclame maken, propaganda voeren, public relations verzorgen voor natuurlijke of rechtspersonen...

Bij de start van de huidige hernieuwingsronde enkele maanden geleden had de VVJ-bestuursraad de Erkenningscommissie gevraagd "om voor de freelancers een zekere pragmatische welwillendheid aan de dag te leggen". De VVJ wees daarbij concreet naar het combinatieverbod met commerciële nevenactiviteiten. "Gelet op de precaire financiële situatie van vele zelfstandige journalisten mag deze voorwaarde best soepel worden ingevuld", zo stond in een brief aan de Erkenningscommissie. "Uiteindelijk is de finaliteit dat de jour-

nalist van de nodige onafhankelijkheid getuigt, en daarvoor is het allerminst nodig elke financiële bijverdienste als onverenigbaar te zien met de erkenning als beroepsjournalist."

Geweigerd

Diverse freelancers zeggen nu te ervaren dat de commissie niet op dezelfde lijn zit. Zo meldt een zelfstandig journalist met 25 jaar anciënniteit dat de hernieuwing van zijn erkenning geweigerd wordt omdat hij volgens de commissie "belangrijke opdrachten aanvaardde voor commerciële bedrijven". Volgens de betrokkene ging het evenwel "om typisch journalistieke opdrachten zoals een interview en het schrijven van een artikel". Opdrachten die de journalist naar eigen zeggen correct journalistiek afhandelde.

Een andere freelancejournalist, met 15 jaar anciënniteit, werd gevraagd afstand te doen van zijn erkenning omdat hij schrijfwerk deed voor "commerciële magazinemakers" zoals *Magelaan of Het Salon* en omdat hij meewerkte aan commerciële video's. De man wijst echter op de financiële noodzaak van dergelijke opdrachten wegens de steeds dalende tarieven voor freelancers bij de grote mediahuizen. "Wie heeft er bovendien aangetoond dat deze combinatie onze journalistieke integriteit zou aantasten?" Hij wijst er daarnaast op dat de Erkenningscommissie loontrekkende journalisten niet in dezelfde mate controleert op neveninkomsten.

Sommige kandidaat-beroepsjournalisten huiveren er verder voor hun tarieven aan de commissie over te maken uit schrik dat concurrenten die gegevens misbruiken. Weer anderen menen dat de commissie niet het recht heeft om de belastingaangifte op te vragen omdat daarin ook het inkomen vermeld staat van de partner. En dan zijn er nog de journalisten die een vennootschap hebben opgericht, en aan wie de commissie de volledige boekhouding opvraagt, ook al heeft die ook op andere activiteiten betrekking.

Alvast enkele freelancers van wie de erkenning niet wordt hernieuwd, overwegen verdere stappen te zetten. Dat betekent om te beginnen een eventueel hoger beroep bij de Erkenningscommissie van Beroep.

SCHEEF BEKEKEN

"Het journalistieke vak is de jongste tijd fel vervrouwelijkt. Op leidinggevende posities is dat minder het geval, al is de VRT met Sandra De Preter als ceo een uitzondering. Man of vrouw is eigenlijk irrelevant. Kwaliteit en goede journalistieke reflexen moeten de maatstaf zijn."

Isabel Albers, nieuwe hoofdredacteur van De Tijd, in AchterHetNieuws.be op 11 augustus 2011

"Misschien kan het leed dat *News of the World* de familie van Milly Dowler heeft aangedaan een wake-up call zijn voor iedereen die zich met deze in wezen wondermooie stiel bezighoudt. Je kunt je niet verstoppen achter flinterdunne schaamlapjes over vermeende maatschappelijke relevantie om binnen te dringen in de private wereld van individuen. Of dat nu dertien jaar oude slachtoffers zijn of premiers in lopende zaken."

Yves Desmet in de Morgen van 7 juli 2011

"Het idee is om geen vragen te beantwoorden. Niets. Wat ga je hier anders krijgen? Hebt ge gezien wat hier allemaal in de zaal zit?"

N-VA-kopstuk Bart De Wever in een fluistergesprek met partijgenoot Ben Weyts vlak voor de belangrijke persconferentie waarop de N-VA de formateursnota-Di Rupo afschoot, onderschept door De Standaard op 7 juli 2011

"L'idole De Wever nous inquiète. Nous sommes assez inquiets de voir cette concentration de pouvoir entre les mains d'une seule personne qui peut décider du sort de tout le pays. Et nous avons écrit cela parce que les événements prennent une mauvaise tournure. Nous savons que c'est un risque à l'égard de notre public. Nous savons que parmi notre million de lecteurs nous avons sans doute plus de 200.000 fans de De Wever. Mais notre point de vue a été exprimé en sachant le caractère sensible."

Luc Van der Kelen, commentator Het Laatste Nieuws, in Le Soir van 13 juli 2011

JOURNALIST KRIJGT ONVOLDOENDE LOON NAAR WERK

Bernard Vancaeraenest

HR-dienstenbedrijf Randstad peilde zopas naar de meest en minst aantrekkelijke beroepen in het land. Krijgt journalistiek de prijs voor de baan met de meeste afwisseling, dan blijft het vak in de globale beoordeling steken op een weinig benijdenswaardige 35ste plaats.

Randstad onderzocht 112 beroepen. Het bedrijf ging na hoe hoog ze scoren voor vijf bouwstenen: loon, balans privé-werk, werkomstandigheden, afwisseling en uitdaging. Wat de bouwsteen afwisseling betreft, scoort journalistiek het beste van allemaal. Voor 'uitdaging' dan weer eindigt onze stiel op een mooie vierde plaats, na bedrijfsleider, chirurg en sporter.

Wat de vergoeding betreft eindigt journalistiek slechts op plaats 46. Hier gaan enkele uitgevers alvast niet vrijuit. Allezins het gros van de freelancers heeft het aartsmoeilijk om financieel de touwtjes aan elkaar te knopen. Uiteindelijk verlaten velen gedesillusioneerd het beroep voor een job die meer financiële zekerheid biedt. Het slechtst gediend zijn zeker de fotografen. Sinds het digitale tijdperk zijn intrede deed, worden ook schrijvers gedwongen om in de huid van fotograaf te kruipen.

Wat de werkomstandigheden betreft strandt journalistiek slechts op stek 58. De beste combinatie van werk en privé-leven biedt volgens de ondervraagden het beroep van lokale

ambtenaar. Voor die bouwsteen belandt journalistiek slechts op de honderdste plaats. Alvast op regionaal niveau moeten vele journalisten nu eenmaal zeven dagen op zeven inzetbaar zijn. Dat maakt de combinatie met een vaste relatie nog altijd moeilijk.

Een grote groep ondervraagden vindt het beroep van journalist, ondanks alles, wel nog altijd uitdagend. Alleen jammer dat de carrières relatief snel aflopen, gelet op de praktijken van werkgevers om 'oudere' journalisten wegens 'te duur' aan de kant te schuiven.

Beroepen met de meeste afwisseling:	Beroepen met de hoogste uitdaging:
1. journalist	1. bedrijfsleider
2. architect	2. chirurg
3. arts	3. sporter
4. chirurg	4. journalist

De Journalist en Letermes sms-affaire: Story reageert

Met grote verbazing hebben we op de *Story*-redactie de laatste editie van *De Journalist* zitten lezen. Gezien de man op de cover, Yves Leterme dus, ons wel interesseerde, hadden we best hoge verwachtingen. Helaas, het hele nummer was een aaneenschakeling van eenzijdige en soms helemaal niet beargumenteerde kritiek op *Story*. Op pagina 2 lezen we bijvoorbeeld: "De premier had (...) wel andere stories aan het hoofd, maar brak niettemin een lans voor de persvrijheid." Als mijn jonge redacteuren en ikzelf met één gevoel achterblijven na de mediastorm, is het wel dat het erbarmelijk gesteld is met de persvrijheid in dit land, en zo mogelijk nog erger met die in één bepaalde straat: de Wetstraat. Waarom zocht niemand uit waarom de premier in *Het Laatste Nieuws* loog over zijn omgang met de vrouw in kwestie?

Op pagina 7 vinden we een interview met – de door mij zeer gerespecteerde – Tom Naegels. Jammer dat Naegels in dit dossier veeleer kritisch was voor *Story*. Collega's als Hilde Sabbe of Douglas De Koninck, die op zijn minst een genuanceerdere mening hadden over de zaak-Leterme, werden niet geïnterviewd, maar dat zal wel op toeval berusten. Dat *De Journalist* op pagina 19 eindigde met de laatste CIM-cijfers, kon ons enkel verheugen. Te vroeg gejuicht, zo bleek. "Story ging het voorbij jaar met een kleine 5% vooruit. Maar dat blad kampt momenteel dan weer met andere problemen." Triestig en zuur klinkt dat.

De enige bijdrage die ik kon smaken was het edito van VVJ-voorzitter Marc Van de Looverbosch. De titel *Pornojournalistiek*

nodigde tenminste uit tot lezen. En er waren argumenten waar je kunt op antwoorden. Zo gebruikte hij het hellend vlak-argument: wat *Story* heeft gedaan, zal ons allemaal het moeras insleuren. Als dat een moeras wordt waarin we transparant te weten komen hoe politici hun administratie willen bevolken met familie en vrienden, hoe politici hun minnares laten voorgaan op politieke onderhandelingen, hoe politici in kiescampagnes waarden verdedigen die ze in hun eigen leven vlotjes vergeten, dan verheug ik mij al om de geuren uit dat moeras op te snuiven.

Er blijven alleen sms'en over, betoogt Van de Looverbosch. Hoe komt dat? Zijn eigen VRT heeft gesmeekt om ook de minnares van Leterme te mogen interviewen. Ik heb dat voor hen geregeld. De vrouw zei voor de camera dat de premier loog wanneer hij alles ontkende. Ze deed haarfijn uit de doeken hoe het zijn idee was om haar een job bij Buitenlandse Zaken te bezorgen. Maar dat allemaal werd dus maar mooi niet uitgezonden door de VRT.

Punt blijft dat een vakblad en een vereniging die ons allemaal moeten vertegenwoordigen, niet eenzijdig zo'n onderwerp kunnen benaderen. Niet alle journalisten aangesloten bij de VVJ denken hetzelfde erover. Het is hier niet *de redactie van Story tegen de rest*. De meningen zijn duidelijk verdeeld. Maar daar viel niets over te lezen in het vorige nummer van *De Journalist*.

Frederik De Swaef (links) en Thomas Siffer van *Story* (foto Frederik Bevens/PhotoNews)

Frederik De Swaef
hoofdredacteur *Story*

VRT-NIEUWS KRIJGT NIEUWE OPDRACHTEN MAAR GEEN EXTRA GELD

Luc Vanheerentals

De nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de VRT houdt voor de nieuwsredactie van de omroep diverse nieuwe opdrachten in voor de periode 2012-2016. Maar geld om dat te betalen wordt niet begroot.

Volgens de beheersovereenkomst moet de VRT-nieuwsredactie de komende jaren meer aandacht besteden aan buitenlandse en Europese berichtgeving, aan onderzoeksjournalistiek ook, en moet er voor elke journalist een opleidingstraject worden uitgewerkt. Eigenaardig genoeg gaat die uitbreiding van het takenpakket niet gepaard met een toename van de middelen. Vakbondsman Ivo Hendrix (CCOD): "De directie heeft mij laten weten dat er voor de nieuwsdienst geen extra-middelen begroot zijn. Dat betekent dat de invulling van deze nieuwe opdrachten ten koste zal gaan van andere activiteiten."

De hoofdredactie van de nieuwsdienst wachtte half augustus nog op een briefing over de beheersovereenkomst met de directie. In afwachting willen Liesbet Vrieleman & Co. liever niet reageren.

Het brengen van nieuws wordt in de nieuwe beheersovereenkomst alleszins bestempeld als "de kernopdracht van de openbare omroep". "Het VRT Nieuws moet een betrouwbare en deskundige gids zijn die op een toegankelijke manier correcte en gefundeerde informatie en duiding verstrekt." De nieuwsdienst moet daarbij ook waken over "een genuanceerde beeldvorming en een evenwichtige vertegenwoordiging van alle Vlamingen".

Om de kwaliteit van zijn programma's te verbeteren moet VRT Nieuws binnen het jaar "een geïntegreerd kwaliteitstraject" uitwerken. Iedere journalist moet over een opleidingsaanbod beschikken waarin dossierkennis, specialisatie, interviewtechnieken, deontologie, beeldvorming en diversiteit centraal staan. Nog binnen het jaar moet een plan worden opgemaakt om zowel in de journaals als in andere nieuwsprogramma's meer aandacht te besteden aan buitenlandberichtgeving en internationale duiding. Om de twee jaar moet over deze evolutie worden gerapporteerd. Diepgravende reportages en onderzoeksjournalistiek moeten een structurele plaats krijgen in het nieuwsaanbod. Jaarlijks moeten minstens tien zelf gemaakte televisiereportages worden uitgezonden.

Jobs

De VRT mag voor de nieuwsdienst dan geen bijkomende financiering hebben, dankzij de nieuwe beheersovereenkomst krijgt ze er in het algemeen wel degelijk extra middelen bij. "Qua financiering zitten we niet slecht" zegt CCOD-vakbondsman Ivo Hendrix. "Van een luxepositie is echter geen sprake."

De Vlaamse basisdotatie voor 2012 bedraagt 293,4 miljoen euro, tegenover 275,2 miljoen euro dit jaar. Het plafond voor commerciële inkomsten werd bovendien opgetrokken van 55,8 tot 68,4 miljoen euro. Hendrix: "Rekening houdend met allerlei factoren komen wij uit op een totaal van 11 miljoen euro extra middelen in 2012. Tegenover die extra middelen staan echter ook heel wat bijkomende opdrachten. Van die 11 miljoen euro moet 1 miljoen gestort worden in het pensioenfonds en moet een structureel deficit van 5 miljoen worden weggewerkt. Met de overblijvende 5 miljoen moeten dan

eerst de nieuwe opdrachten met betrekking tot het derde net, het aanbod aan jongeren, cultuur, diversiteit, ondertiteling en aanbod gehoorgestoorden worden waargemaakt." Voor het wegwerken van het deficit verwacht Hendrix binnenkort een nieuw besparingsplan. Daarbij zal opnieuw getracht worden de efficiëntie te verhogen, maar een nieuwe personeelsvermindering komt er niet. Ivo Hendrix: "De herstructurering van vorig jaar heeft 279 voltijdse jobs gekost, en die operatie loopt nog tot halfweg 2012. De VRT heeft de afgelopen maanden trouwens weer bijkomende mensen aangeworven omdat de afvloeiingen de goede werking van diensten of programma's in het gedrang brachten. Voor de eerste helft van dit jaar ging het om 90 nieuwe mensen, onder wie ook journalisten op de nieuwsdienst."

VMMa: 'Tournée générale voor de VRT'

De private mediasector, en de commerciële omroepen in het bijzonder, zijn allesbehalve te spreken over de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT. Peter Quaghebeur, directeur-generaal VMMa, in *De Morgen*: "De VRT haalt zijn slag op vele niveaus thuis. Dit is een tournée générale voor de openbare omroep. Ik veronderstel dat het daar feest zal zijn."

Onder meer het derde net dat de VRT mag inrichten als jongerenzender is de VMMa een doorn in het oog. "Dit zal de openbare omroep nog dominantier maken, en bovendien is in het buitenland al aangetoond dat een specifiek jongerenaanbod niet werkt." Quaghebeur stoort zich daarnaast aan het gestegen plafond voor commerciële inkomsten bij de VRT. "Het tv-landschap zal binnenkort met de overname van VT4 drastisch veranderen, en deze beheersovereenkomst maakt het allemaal nog veel moeilijker." (PD)

Regionale tv-zenders luiden alarmklok

"Zonder extra geld van de overheid zijn vijf van de tien regionale zenders ten dode opgeschreven." Dat zegt Frank Bell van ATV in *De Standaard*. Daarmee kapittelt hij het 'reddingsplan' voor de regio-omroepen dat Vlaams minister van Media Ingrid Lieten (sp.a) begin juli heeft voorgesteld. "De minister belooft wel enkele dingen, maar intussen krijgen we geen cent meer. En door de crisis zijn we veel inkomsten kwijtgespeeld."

Frank Bell herinnert eraan dat de regionale zenders elke dag een nieuwsbulletin moeten maken en dat dit een dure aangelegenheid is. De jaarlijkse beschikbare overheidssubsidie van 165.000 euro blijkt net voldoende om vier weken nieuws te maken. Frank Bell: "Voor zenders zoals ATV, die ook nog andere programma's maken, is het geld na twee weken al op." De regionale omroepen berekenden dat ze jaarlijks 2 miljoen euro aan overheidsgeld nodig hebben om te overleven in plaats van de 'aalmoes' die ze nog steeds krijgen. (PD)

JOURNALISTEN IN HET VIZIER VAN DE STAATSVEILIGHEID

Kristof Clerix

Elke maand bezorgt de Algemene Vereniging van Belgische Beroepsjournalisten (AVBB) een geactualiseerde lijst met erkende beroepsjournalisten aan de Staatsveiligheid. Daarop staan voor elke journalist de naam, voornaam, erkenningsnummer en geboorteplaats vermeld.

De maatregel is het gevolg van de *Wet op de bijzondere inlichtingenmethoden*, die een jaar geleden (op 1 september 2010) in werking trad. De zogenaamde BIM-wet laat de Belgische geheime diensten onder meer toe telefoons af te luisteren, e-mails te onderscheppen en af luisterapparatuur te plaatsen. Wanneer de Staatsveiligheid of de militaire inlichtingendienst ADIV die bijzondere inlichtingenmethoden willen inzetten tegen beroepsjournalisten, dan moeten ze daarvoor echter bijkomende garanties geven. Net als advocaten en artsen geniet de beroepscategorie van de vierde macht extra bescherming. Zo is het in de BIM-wet bepaald.

In de eerste helft van 2011 werden alvast zeven bijzondere inlichtingenmethoden opgestart tegen journalisten. Journalistiek is dan ook een klassieke dekmantel voor geheime diensten.

Een jaar na de inwerkingtreding van de BIM-wet blijkt dat de wetgever een aantal bepalingen inzake journalisten best verder uitklaart. Een eerste cruciale vraag is hoe de BIM-wet zich verhoudt tot de *Wet tot bescherming van de journalistieke bronnen* (7 april 2005).

De Bronnenwet stelt dat journalisten enkel op vordering van een rechter ertoe gedwongen kunnen worden hun bronnen vrij te geven, en dat enkel als daardoor misdrijven kunnen worden voorkomen die een ernstige bedreiging vormen voor de fysieke integriteit van één of meer personen. De informatie moet daarbij bovendien van "cruciaal belang" zijn, en mag op geen enkele andere wijze verkregen kunnen worden.

De BIM-wet op zijn beurt stelt dat inlichtingendiensten gegevens beschermd door het bronnengeheim enkel mogen inkijken als ze vooraf over ernstige aanwijzingen beschikken dat de journalist persoonlijk en actief meewerkt (of heeft meegewerkt) aan het ontstaan of de ontwikkeling van een potentiële bedreiging. In dat geval mogen de inlichtingendiensten dus specifieke en uitzonderlijke methoden aanwenden (zoals telefoontap), zij het na een eensluidend advies van een bestuurlijke commissie van drie magistraten – de zogenaamde BIM-commissie.

Maar wat als die potentiële bedreiging géén gevolgen zou hebben voor de fysieke integriteit van één of meer personen? Wordt de journalist in dat geval dan toch beschermd door de Bronnenwet? Paul Van Santvliet, voorzitter van de BIM-commissie, erkent dat er een discrepantie bestaat tussen beide wetten. Van Santvliet: "Mijns inziens kan het bronnengeheim geschonden worden in het geval de journalist persoonlijk en actief betrokken is én er een rechtstreeks verband is met de bedreiging. De BIM-wet staat niet boven de wet op het bronnengeheim maar is van latere datum, waardoor het adagium *lex specialis derogat legi generali* dient toegepast te worden. De bijzondere regel heeft voorrang op de algemene regel."

Definitie van journalist

Een tweede discussiepoint is de definitie van een journalist. De BIM-wet verwijst met de term journalist naar erkende beroepsjournalisten volgens de wet van 30 december 1963. De Bronnenwet gaat uit van een ruime interpretatie en geldt bijvoorbeeld ook voor burgerjournalisten en bloggers.

"De wetgever heeft in de BIM-wet heel expliciet voor een duidelijk omschrijfbare groep van beschermde journalisten gekozen", zegt Pol Deltour van de VVJ/AVBB. "De wet van 1963 op de erkenning van beroepsjournalisten laat toe om te werken met punctuele lijsten. Ook buitenlandse journalisten kunnen op basis van die wet officieel erkend worden en krijgen dan het statuut van beroepsjournalist. Het gaat om een 700-tal mensen bovenop de zowat 4.500 Belgische erkende beroepsjournalisten. Elke maand bezorgt de AVBB een geactualiseerde versie van die lijst aan de Staatsveiligheid. Daarop staat voor elke journalist de naam, voornaam, erkenningsnummer en geboorteplaats vermeld – formele gegevens die indentificatie toelaten, zonder meer."

Maar wat met (buitenlandse) journalisten die in België géén erkenning hebben aangevraagd en bijgevolg niet op de lijst van de AVBB staan? Volgens Paul Van Santvliet van de BIM-commissie geldt voor hen geen bijzondere bescherming. Professor mediarecht Dirk Voorhoof (Ugent) nuanceert echter: "Inlichtingendiensten mogen evenmin bij niet-erkende beroepsjournalisten zomaar tot allerlei snuffelwerk en onderzoeksmaatregelen overgaan." Voorhoof verwijst daarbij naar een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. In de zaak-Sanoma stelde

de Grote Kamer van het Hof op 14 september 2010 dat enkel een (onderzoeks)rechter of een andere onafhankelijke of onpartijdige instantie kan beslissen tot inzage van documenten die informatie bevatten van journalistieke bronnen.

Rol van de Persbond

Wanneer inlichtingendiensten een uitzonderlijke methode inzetten tegen een journalist, dan is de voorzitter van de BIM-commissie verplicht om daarover vooraf de nodige inlichtingen te verstrekken aan de voorzitter van de AVBB – in concreto de voorzitters van de VVJ en de AJP. Die zijn tot geheimhouding verplicht. Maar wat is de logica achter het informeren van Marc van de Looerbosch als hij daarover nooit met een woord mag reppen? Deltour: "De AVBB-voorzitter kan weliswaar een onderzoeksmaatregel niet blokkeren, noch kan hij hierover extern communiceren, maar toch is het verplichte in kennis stellen op zich wellicht een maatregel die inlichtingendiensten tot terughoudendheid zal bewegen."

Van Santvliet van de BIM-commissie heeft echter vragen bij de bepaling in de wet: "De logica van de meldingsplicht aan de voorzitter van AVBB is ver te zoeken. Het contact vindt immers plaats op een ogenblik dat er nog geen gegevens zijn verzameld. De meerwaarde van de tussenkomst van de AVBB is dan ook uiterst beperkt. Het contact zou veel beter plaatsvinden nadat de gegevens verzameld zijn."

Intussen zorgen voorzichtige journalisten er best voor dat ze zelf de nodige maatregelen nemen om hun bronnen afdoend te beschermen.

Dit artikel is een ingekorte versie van een bijdrage die in december 2011 verschijnt in een themanummer over de BIM-wet in het criminologisch tijdschrift Orde van de Dag (uitgeverij Kluwer).

Alain Winants, grote baas van de Staatsveiligheid (Foto François Walschaerts/Belga)

Binnengluren bij de vierde macht – een chronologie

- In een interview met de website www.targetBRUSSELS.be geeft een voormalige topman van de Staatsveiligheid toe dat zijn dienst tijdens de Koude Oorlog wel eens Belgische kranten en magazines gebruikte om **desinformatie** te verspreiden. Daarnaast zette de Staatsveiligheid journalisten in als **agent provocateur** om buitenlandse spionnen te ontmaskeren.
- Ook buitenlandse inlichtingendiensten interesseerden zich voor Belgische journalisten. In de jaren tachtig stelde de Tsjechoslowaakse geheime dienst dossiertjes op over **Frans Verleyen** (hoofdredacteur *Knack*) en buitenlandredacteuren **Frank Schlömer** (*De Morgen*) en **Freddy De Pauw** (*De Standaard*).
- In april 1992 nam journalist **Guido Kindt** ontslag bij *De Standaard* nadat hij beschuldigd was van spionage voor de KGB. De man zat een tijdje in voorarrest, maar werd uiteindelijk nooit veroordeeld. Zopas nog, in juli jl., ging hij in *De Morgen* over tot een publieke bekentenis.
- *Telegraaf*-journalisten **Joost de Haas** en **Bart Mos** ontdekten in mei 2006 dat ze maandenlang door de Nederlandse geheime dienst AIVD waren afgeluisterd en geobserveerd. In een kortgeding beval de rechtbank van 's-Gravenhage de AIVD het af luisteren en observeren te staken en het verzamelde materiaal te vernietigen. In hoger beroep oordeelde de rechter dat de AIVD in beginsel wel journalisten mag af luisteren, maar daarin zeer terughoudend moet zijn.
- De Duitse **Bundesnachrichtendienst** (BND) monitorde maandenlang de e-mailcorrespondentie tussen een reporter van *Der Spiegel* en de Afghaanse minister van Handel en Industrie. Nadat het nieuws in april 2008 uitlekte, bood BND-chef Ernst Uhrlau zijn excuses aan. Twee jaar eerder was de BND al in opspraak geraakt toen bleek dat de dienst jarenlang journalisten van *Der Spiegel* en *Focus* systematisch had bespioneerd.
- Voormalig journalist **Claude Moniquet**, die onder meer schreef voor het Waalse weekblad *Ciné Télé Revue*, gaf in 2009 toe dat hij gedurende twintig jaar voor een Franse inlichtingendienst had gewerkt. Intussen heeft hij in Brussel zijn eigen privé-inlichtingendienst opgericht, het European Strategic Intelligence and Security Center.
- In februari 2009 lekte een interne nota uit waarin de Directie Veiligheid van de **Europese Commissie** waarschuwt voor inlichtingenwerk door journalisten en lobbyisten: "Nieuwe gevallen tonen dat het spionagegevaar dag na dag toeneemt."
- In *De Telegraaf* van 28 maart 2009 publiceerde journaliste **Jolande van der Graaf** het artikel 'AIVD faalde rond Irak'. De dienst startte een telefoontap tegen van der Graaf, die daarover klacht indiende bij de Commissie van Toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (CTIVD). Die oordeelde dat de telefoontap disproportioneel was, een analyse die door de rechtbank in Haarlem bevestigd werd.
- Tijdens de bespreking van het BIM-wetsvoorstel in de Senaatcommissie Justitie stelde Alain Winants, administrateur-generaal van de Staatsveiligheid: "Het aantal **Chinese en Russische journalisten** in Brussel, van wie te betwijfelen is of ze enige journalistieke opleiding hebben genoten, is ontstellend." In *De Morgen* sprak Winants van "ettelijke tientallen" nepjournalisten, die het beroep zouden gebruiken als dekmantel voor spionageactiviteiten.
- In juni 2011 vroeg de Nederlandse Vereniging van Journalisten opheldering van minister van Binnenlandse Zaken Piet Hein Donner omdat AIVD-ex-agent **Paul Kraaijer** onder de dekmantel van journalist zou hebben ingezet voor onderzoek naar extreem linkse organisaties. In Frankrijk stelde **Yves Bertrand**, het voormalig hoofd van de Renseignements Généraux, in zijn memoires dat hij met een aantal journalisten geprivilegieerde relaties had en ook deals met hen sloot.

IFJ-conferentie

JOURNALISTIEK IN DE SCHADUW VAN DE ANTITERRORISMEWETTEN

10-11 september 2011

Internationaal Pers Centrum (IPC) – Residence Palace

Wetstraat 155, Brussel

Precies tien jaar na 9/11 staat de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) stil bij de bloedige aanslagen die in New York en Washington aan 3000 mensen het leven hebben gekost en het aanschijn van de wereld ingrijpend hebben veranderd. Maar de IFJ stelt zich daarbij ook de vraag in hoeverre antiterrorismewetgeving over heel de wereld het werk van journalisten heeft bemoeilijkt. De vrijheid van beweging is in elk geval een stuk ingeperkt, en ook de toegang tot informatie, het journalistieke bronnengeheim en de vrijheid van opinie worden op de proef gesteld.

Met onder meer

- Tony Bunyan, Statewatch
- Jim Boumelha, voorzitter IFJ
- Beth Costa, secretaris-generaal IFJ
- Gilles De Kerchove, coördinator anti-terrorismebeleid Europese Unie
- Hervé Ghesquière, journalist France 3 en gewezen gijzelaar in Afghanistan
- Arne König, voorzitter EFJ
- Dunja Mijatovic, OVSE-vertegenwoordiger voor de media
- John Nichols, The Nation
- Mary Robinson, oud-presidente Republiek Ierland

Het volledige programma en inschrijvingsformulieren zijn te vinden op www.ifj.org.

Contact: ernest.sagaga@ifj.org
of yuklan.wong@ifj.org
tel. 02-235 22 00.

In samenwerking met de AVBB/VVJ en de OVSE.

ZELFDODING IN VLAANDEREN BLIJFT EEN PROBLEEM (WAAR OOK DE MEDIA IETS KUNNEN AAN DOEN)

Nico De Fauw

Psycholoog – voorzitter Werkgroep Verder

10 september is door de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) uitgeroepen tot Werelddag Suïcidepreventie. Naar aanleiding daarvan herinnert de Werkgroep Verder aan de rol die ook de media kunnen spelen bij het voorkomen van zelfdodingen.

In Vlaanderen maken jaarlijks nog steeds meer dan duizend mensen een eind aan hun leven. In 2008 waren het er 1028. In de week van 10 september maakt Vlaams minister Jo Vandeuren de cijfers voor 2009 bekend, maar nu al verwachten experts een stijging van het aantal suicides, onder meer wegens de economische crisis.

Zelfdoding is dan ook een thema dat zeker media-aandacht verdient. Toch wordt die informatie het best met de nodige omzichtigheid gebracht. Dat geldt overigens voor zowel nieuws als fictie. Steeds bestaat immers het risico op een Werther- of imitatie-effect. Bepaalde vormen van berichtgeving kunnen dan voor kwetsbare mensen een laatste druppel zijn in een reeds overvolle emmer.

Om journalisten enige ruggensteun te geven, schreef de Werkgroep Verder in 2007 samen met de VVJ en de Raad voor de Journalistiek een reeks aanbevelingen voor de media uit. Onder de slagzin 'Als journalist kan je levens redden' werden deze *do's* en *dont's* ook herhaaldelijk onder de Vlaamse journalisten verspreid. In het kader van het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie werd de Werkgroep gelast met het opvolgen van de media-richtlijnen. Al bij al gaat het om enkele duidelijke richtsnoeren: erken de complexiteit van zelfdoding, geef informatie over hulpverleningsmogelijkheden, zorg voor omkadering en respecteer de privacy. Verder verdient het aanbeveling om onnodige details te vermijden, niet te dramatiseren en de persoon die door zelfdoding is gestorven niet te verheerlijken noch het voorval te dramatiseren.

Sinds 2010 zijn deze mediarijchlijnen overigens opgenomen in de nieuwe Code van de Raad voor de Journalistiek. In artikel 24 heet dat: *Wanneer over gevallen van zelfdoding wordt bericht, respecteert de journalist de privacy van de betrokkene en van de nabestaanden, hij vermijdt dramatisering, gedetailleerde beschrijving en positieve voorstelling van de feiten.*

De Werkgroep Verder heeft de media altijd gezien als een belangrijke partner in het suicidepreventiebeleid in Vlaanderen. We stellen trouwens vast dat heel wat journalisten zo goed mogelijk proberen rekening te houden met onze aanbevelingen. Het belet niet dat Werkgroep Verder nog altijd mogelijkheden tot verbetering ziet, en in dat verband graag verder haar diensten aanbiedt aan redacties. Zo zijn we steeds bereid om mee na te denken over hoe een reportage over zelfdoding het best gebracht kan worden. We staan ook steeds klaar om artikels voor publicatie na te lezen. Beschouw ons gerust als een soort help-desk die bijna 24/24u te consulteren is en snel advies en feedback kan geven.

Voor wie zich wil verdiepen in het thema zelfdoding of graag een extra woordje uitleg over onze mediarijchlijnen wil, organiseren we graag een lezing of workshop.

Daarvoor kunnen we steeds op de redactie langskomen. Verder beschikken we over een perslijst van mensen die iemand door zelfdoding hebben verloren en bereid zijn om mee te werken aan reportages.

Tot slot reiken we jaarlijks de Media-onderscheiding voor verantwoorde berichtgeving over zelfdoding uit. Dat gebeurt op de Dag van de Nabestaanden, dit keer op 26 november 2011.

Werkgroep Verder

Tel. 02 3612128 – 0472 187319

info@werkgroepverder.be

www.werkgroepverder.be

Als journalist
kan je levens redden

Aanbevelingen voor verantwoorde berichtgeving over zelfdoding

Do's

- Gebruik de term "zelfdoding"
- Erken de complexiteit van zelfdoding
- Verstrek informatie over hulpverleningsmogelijkheden
- Zorg voor omkadering
- Respecteer de privacy

Don'ts

- Vermijd onnodige details
- Vermijd dramatisering
- Vermijd positieve bekrachtiging
- Wees extra voorzichtig bij berichtgeving over een bekend persoon

HANS BROCKMANS (TRENDS): 'ALS ADVOCaat HAD IK NOOIT ZOVEEL BELEefd'

Jan Backx

Er heerst een Aziatische rust in het ruime appartement van *Trends*-redacteur Hans Brockmans (48). De wonderen van meervoudige beglazing. Als Hans demonstratief het gordijn aan de straatkant wegschuift, komt een drukke brok Antwerpen-Borgerhout tevoorschijn. Het gaat om de buurt die ook journalistieke vermaardheid verwierf door de recente voetbalherrie met allochtone jongeren en door de vroegere borst-tegen-borst confrontatie tussen Abou Jahjah en toenmalig politiefchef Luc Lamine. Actualiteit voor je eigen deur... Hans Brockmans zelf erfde overigens ook een kloeke fysiek, van zijn pa, een *straatgendarme* die van geen kleintje verwaard was.

"De job van mijn vader, met vaak wisselende standplaats, deed me geboren worden in Hasselt en opgroeien in Hoboken en Lommel", legt Hans uit. "En natuurlijk droomde hij ervan dat ik het tot rijkswachtofficier zou schoppen." Hans volgde rechtenstudies in Antwerpen en Leuven. Zijn eerste journalistieke stukjes maakte hij voor *Tegenstroom*, het blad van het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. Daarbovenop was hij ook nog Antwerps KVHV-preses. "Mijn politieke interesse was opengebloeid maar stop me asjeblief niet in het vakje van vendelzwaaiers en trommelaars", zegt hij daarover. "In onze studententijd zagen we dat engagement toch vooral zakelijk en economisch."

Netjes afgestudeerd in 1988 vond Hans meteen de weg naar een journalistieke carrière. "Dat jaar ontmoette ik *Trends*-hoofdredacteur Frans Crols in het Antwerpse Pershuis. Het klikte meteen en zo solliciteerde ik bij Roularta voor de job van Europa-redacteur bij *Trends*. Ik kwam als eerste uit de bus en mijn diploma paste in het plaatje. Ik herinner me mijn debuut

in de Europese verslaggeving als een fantastische tijd. Het was geen krampachtig vechten om je plekje te veroveren. De confraters van andere media accepteerden me genereus en waren niet te beroerd om me her en der te introduceren. Er heerste een idealistische sfeer bij zowat iedereen die mee aan de wieg van Europa stond. Zo beleefde ik mee de hoogconjunctuur van wat later schamper het rondreizend Europees circus werd genoemd. Frans Crols bleek een inspirerende baas te zijn. Zijn redacteurs moesten zoveel mogelijk buiten zijn, dààr was het nieuws! Zo schuimde ik Europese tops af, zag ik Rhodos en pakte ik mijn koffer voor Washington... Ondertussen zag ik hoe het Europa van de staten evolueerde naar een supranationaal continent. Ik werd ook de specialist 'splitsing', en maakte reportages over wat ooit Tsjechoslowakije was, over Italië en Canada."

Hans bleef niet verschanst binnen de veilige muren van de redactie. Meer dan eens zette hij een stevige brok onderzoeksjournalistiek neer. "We ontrafelden bij *Trends* twee

vastgoedschandalen in de Verenigde Staten. De gedupeerden waren vermogende Vlaamse middenstanders. De grootschalige oplichtingen waren telkens georganiseerd door mensen van hier. Gerespecteerde Vlamingen, zeg maar. Ook boeiend was het onderzoekswerk dat we deden rond de huisjesmelkers in mijn eigen wijk, Antwerpen-Noord. We wonnen er de Dexia-persprijs mee."

Hij dompelde zich verder onder in de louche namaakindustrie, in industriële spionage, witwasconstructies en frauduleuze vereffeningen. Een absoluut klapstuk was zijn berichtgeving over de verhuizing van een Duits staalbedrijf naar China. In 2002 streken duizend Chinese arbeiders neer in Dortmund om er de vijftig jaar oude staalfabriek van Hoesch - veertig voetbalvelden groot - zorgvuldig te demonteren. Alles werd genummerd verpakt en op transport gezet. Via de Antwerpse haven ging het richting Sjanghai en zo dieper China in. Een klus die 250.000 ton staal betrof en een vol jaar duurde. Hans: "Ik zag toen de neergang van het Duitse *Wirtschaftswunder* en de opkomst van de Chinese industrie, met daartussen ons eigen Antwerpen, dat als grote doorvoerhaven netjes standhield."

Voor Brockmans hoeft er geen tekeningetje bij: "Als advocaat had ik in dit leven nooit zoveel kunnen zien en meemaken. Bovendien schrijf ik heel graag. En ons schrijven is toch een heel eind verwijderd van het neerpennen van oeverloze gerechtelijke conclusies. Dat belet niet dat ik de advocatuur als sector graag journalistiek volg. Ik ben geïnteresseerd in vakgebieden waar de doorsneejournalist meestal van geeuwt, maar die onze lezers wel interesseert."

Hans Brockmans is heel zijn carrière trouw gebleven aan *Trends*, een uitstapje van twee maanden naar Belga niet te na gesproken. "Ik was er heel even nieuwsmanager. Maar het gependel naar Brussel lag me niet." En zo staat Hans nu aangeschreven als de *Trends*-redacteur die zijn licht laat schijnen over justitie, vastgoed en bouw, vrije beroepen en haven. 'Chef' is hij van niets. 'Journalist/redacteur' zegt volgens hem meer dan genoeg.

"Wie bij *Trends* een goed idee heeft, mag dat vrijwel meteen uitwerken", vertelt hij. "We zijn niet vastgeklonken aan de waan van de dag. We hebben de ruimte en tijd om afstand te nemen en zaken in hun verband te zien. Zo schuimen we zelden persconferenties af. Wel zoeken we naar een alternatief, een contrast, een andere mening. Die diepgang garandeert volgens mij de toekomst van papieren media als *Trends* en *Knack*. Ik observeer met veel interesse de impact van het internet-tijdperk op de journalistiek. Als nieuw VVJ-bestuurslid kan ik op dat vlak trouwens de vinger nog beter aan de pols houden."

Elisabeth Costa, de nieuwe secretaris-generaal van de IFJ: 'WE WERKEN ALLEMAAL VOOR MACHTIGE BAZEN'

Monica Moritz

Voor het eerst in tachtig jaar staat een vrouw aan het hoofd van de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ). De Braziliaanse Beth Costa neemt de fakkel over van de Brit Aidan White, die er 24 jaar met panache de scepter zwaaide. De IFJ ijvert wereldwijd, en onafhankelijk van ideologie en religie, voor persvrijheid en snelt journalisten in nood ter hulp. Dat is een kolfje naar de hand van vakbondactiviste en feministe Beth Costa. Veertig jaar geleden begon ze als journaliste te werken in haar geboortestad Sao Paulo. Haar aanstelling als secretaris-generaal ziet ze als de bekroning van de decennia die ze aan de verdediging van journalisten en vrouwen heeft gewijd.

DJ: Je ijvert al heel lang voor journalisten en vrouwen. Heb je dat van thuis meegekregen?

Elisabeth Costa: "Toch een beetje. Mijn moeder runde een fabriekje in de jaren '20, toen buitenhuis werken voor een vrouw toch uitzonderlijk was. Na haar huwelijk werkte ze als zelfstandig traiteur. Mijn vader was een ambtenaar. Maar mijn studies heb ik wel zelf bekostigd. Ik volgde Engels aan de universiteit en was tegelijk tekstschrijver voor een openbare omroep. Daarna ben ik zeven jaar gaan werken voor *TV Cultura* in Sao Paulo. In de jaren '70 ik ging aan de slag als researcher en redacteur in Rio de Janeiro en in 1985 belandde ik op de internationale nieuwsredactie van *TV Globo*. En nee, ik zal u mijn leeftijd niet verklappen (*lacht*). Maar verslaggever in het veld ben ik dus nooit geweest."

Was je toen al actief in de vakbond?

"Tussen 1964 en 1985 was een militaire dictatuur aan de macht in Brazilië. Ik was toen in Sao Paulo zeer actief in de militante oppositie. Dat was toen heel erg gevaarlijk en veel vrienden werden opgepakt. Ik heb zelf maar één keer drie of vier dagen vastgezet, door een administratieve vergissing dan nog, want ze zochten eigenlijk iemand anders. Maar ik ben niet fysiek gemarteld of zo. Gelukkig was mijn vader een ambtenaar op het secretariaat voor Staatsveiligheid en ik werd vlug weer vrijgelaten. In 1978 was ik de eerste vrouw die in Rio verkozen werd als plaatselijke vakbondsleder en in 1998 werd ik voorzitter van de federale vakbond voor journalisten (FENAJ), ook als eerste vrouw. Ik ben zelfs twee keer tot voorzitter verkozen, als enige vrouw tot nu toe: niemand ervoor en niemand na mij was een vrouw. Inmiddels was ik ook getrouwd en had ik twee kinderen."

Hoe combineer je dat, twee kinderen en twee jobs?

"Ik heb moedige kinderen want als vakbondsafgevaardigde moest ik vaak weg. Gelukkig had ik toen twee vriendinnen op wie ik kon rekenen. *Moeder 2* en *moeder 3* noemde ik die, ik was *moeder 1*. Als ik het druk had zorgde moeder 2 of moeder 3 voor mijn kinderen. Ik heb hen vaak gevraagd of ze het erg vonden dat ik zo vaak afwezig was. Ze zeiden altijd: 'Nee, je gelooft niet hoe aanwezig je bent, ook al ben je niet thuis.' Ik noemde mezelf toen *telemama*, telefoonmoeder, altijd aan de lijn met mijn kinderen. Maar ze hebben er dus niet onder geleden."

Veel Brazilianen hebben roots in Portugal en Afrika. Heb jij daar nog familie?

"Ja, in *Tras-os-Montes*, vroeger een heel arme streek. Mijn grootvader aan moederskant is van daar rond 1890 uitgeweken naar Brazilië. Mijn vader daarentegen is een echte Braziliaan. Zijn voorouders waren slaven uit Afrika, autochtone Indianen en Nederlanders. Hij was dus een *mulatto*, had een donkere huid en felle groene ogen. Maar mijn jongste zus is zo blank als de familie van mijn moeder. Als je ze ziet dan vermoed je echt niet dat we zussen zijn, ze zou eigenlijk jouw zus kunnen zijn (*lacht*). Ik ben de bruinste van de kinderen, mijn vader noemde me altijd *Pretinha*, Blackie."

Waarom, denk je, ben jij uitgekozen als de nieuwe secretaris-generaal van de IFJ?

"Tussen 2001 en 2004 vertegenwoordigde ik al Latijns Amerika in de raad van bestuur van de IFJ. Dat was een eerste stap in de goeie richting. Bovendien heb ik veertig jaar ervaring als journaliste en vakbondsactiviste. Ze zochten ook iemand van buiten Europa en ik wil van de IFJ een meer mondiale organisatie maken. Daarom niet minder Europees, maar toch universeler dan vandaag. We zitten vandaag allemaal in hetzelfde schuitje. Europa verkeert in een financiële en economische crisis en veel journalisten zitten zonder job. Nu krijgt Europa ook te maken met toestanden zoals in Latijns Amerika, Afrika en Brazilië."

Is dat niet een beetje overdreven?

"Helemaal niet, we werken allemaal voor machtige bazen. Een recent voorbeeld: de werknemers van een Kroatisch dagblad, in handen van Oostenrijkse eigenaars, eisten hetzelfde salaris als hun Oostenrijkse collega's en gingen staken, en weet je wat er gebeurde? De bazen hebben alle stakers vervangen door freelance journalisten. Zo hebben ze de stakersbeweging gebroken, met freelancers. De krant is elke dag verschenen zonder de vaste werknemers."

Kijk, toen ik in 2001 naar Europa kwam en vertelde dat je in Brazilië een universitair diploma moet voorleggen om het beroep van journalist uit te oefenen, hebben ze me ongelovig uitgelachen. Maar we zijn *professionals*, net als ingenieurs en dokters, en die moeten ook eerst studeren. Elk serieus beroep berust op opleidingen, heeft richtlijnen en barema's voor salarissen. Waarom geldt dat eigenlijk niet voor ons? Omdat tot nu toe de eigenaars van persconglomeraten bepalen wie voor ze

'De IFJ moet een meer mondiale organisatie worden. Daarom niet minder Europees, maar toch universeler dan vandaag.' (Foto Monica Moritz)

mag werken. Het gebrek aan wetgeving komt hen goed uit, *the best law is no law, dus.*"

Vind je dat een journalist lid mag zijn van een politieke partij?

"Ik verdedig het recht van een journalist om lid te zijn van een politieke partij als hij dat gescheiden houdt van zijn journalistieke plicht. In Latijns Amerika ken ik veel journalisten die een partijkaart hebben en tegelijk professioneel proberen objectief te blijven. Mijn politieke mening mag alleszins geen voorrang hebben op de feiten, en als journalist zal ik blijven vechten voor de waarheid. *I will do the right thing!* In 2006 had de linkse president Luiz Inacio Lula da Silva veel aanhangers onder de journalisten, maar toen hij en zijn hele omgeving betrokken waren bij een groot corruptieschandaal, is dat ook uitgebreid in de pers besproken. Het publiek heeft recht op eerlijke informatie, of je Lula nu leuk vindt of niet."

In veel landen bestaan persconferenties niet. Daar heb je als journalist enkel recht op persmededelingen.'

Maar kan een journalist met een partijkaart wel onpartijdig blijven?

"Politiek maakt deel uit van ons leven, niemand is apolitek. We gaan naar de stembus, we kiezen de krant die onze politieke overtuiging weerspiegelt. Maar tegelijk voor een algemeen medium werken en voor een partijblad schrijven, nee dat kan dan weer niet. Geen goed idee, (*lacht*). Journalistiek is een publiek goed, net als onderwijs en gezondheidszorg. Wij werken niet alleen voor geld en het maakt ook niet uit of een journalist voor een commerciële of openbare zender werkt, hij gaat om met informatie en dat dient het algemeen belang."

Een ideologische affiliatie kan toch tot conflicten leiden?

"Dat klopt, ik had soms bezwaren tegen de journalistieke invalshoek of de redactionele tendens van een reportage. Als iemand me vroeg om een zin uit een commentaartekst te schrappen, vroeg ik altijd: *waarom dan wel?* En als ik het er redactioneel echt niet eens mee was, dan vroeg ik om mijn naam er niet onder te zetten. Zeker als ik van mijn hoofdredacteur dan ook nog eens feiten moest verdraaien, kwam het tot confrontaties. Maar na vier of vijf keer ben ik wel ontslagen."

Nu sta je aan het hoofd van een federatie die in Europa is opgericht. Hoe goed ken je Europa?

"Tja (*aarzelt even*), ik heb me toch veel beziggehouden met internationaal nieuws, veel gekeken naar de BBC, vaak *El Pais* en *The Guardian* gelezen en veel research gedaan voor mijn commentaarteksten. We werkten bij *TV Globo* ook met veel Braziliaanse correspondenten in Italië, Engeland en Spanje. Ik probeer hier veel Engels te spreken en ken ook een mondje Spaans, Frans en Duits. Natuurlijk maak ik fouten en daar maken ze hier graag grapjes over. Het is heel boeiend om de hele tijd Engels te spreken, maar ook zeer vermoeiend. Ik ben 's avonds echt kapot van die inspanning, en soms ook zo moe dat ik overschakel op Portugees. Dan sta ik in de gang en roep: 'Vandaag spreek ik alleen Portugees, en wie mij vandaag wil spreken doet dat ook maar!'"

Wat vinden je kinderen van je verhuizing naar Brussel?

"Oh, ze hebben me zelfs aangemoedigd om die stap te zetten. Mijn zoon zei: 'Moeder, als je terugblijkt, dan zie je toch dat je hele leven een grote voorbereiding was op die job in Brussel, dus moet je het gewoon doen' (*slikt even en pauzeert*). Ja, ik was voorbestemd voor die job, denk ik. Maar ik heb wel heimwee, ik mis het strand van Copa Cabana, ik mis rijst en bonen, onze nationale kost, daar ben ik gek op. Ik leef al twee

maand zonder mijn bonen (*lacht*)."

De IFJ herdenkt straks op 10 en 11 september de tiende verjaardag van de aanslagen in New York met een colloquium. Wat staat op het programma?

"De antiterreurwetten, want die bemoeilijken het werk van de journalisten en moeten afgeschaft worden. Wij zijn tegen alle wetten die het werk van journalisten beperken. We moeten in de parlementen lobbyen voor het recht op correcte informatie. Neem nu persconferenties, in democratische landen kun je gewoon vragen stellen. Maar in veel landen bestaat dat niet, daar hebben journalisten alleen recht op mededelingen, en daar heb je natuurlijk niets aan. De IFJ komt wereldwijd op voor persvrijheid, ook binnen de grote persconglomeraten, want zij controleren de media om hun economische belangen te vrijwaren. Daar proberen we tegenin te gaan met onze wapens: opleiding, kennis, publicaties, ervaring.

Die delen we ook met Afrika en andere werelddelen. Dat is het beste wat de IFJ doet: informatie uitwisselen en journalisten in nood helpen. Die solidariteit is de hoeksteen van de IFJ."

Wat staat er de komende maanden op jouw agenda?

"Toen ik solliciteerde voor deze job moest ik antwoorden op de vraag: *welke zijn de uitdagingen voor de IFJ en wat moet ze nastreven in de nabije toekomst?* Ik heb heel erg gehamerd op communicatie, omdat de IFJ daar mijns inzien niet in uitblinkt. Veel journalisten vragen ons waar we eigenlijk mee bezig zijn. Ik ga me dan ook vooral toeleggen op de communicatie met de regionale vakbonden en met ngo's, zoals *Reporters Sans Frontières*. Vaak is het zo dat die alle aandacht krijgen terwijl de pers ons doodzwijgt. Soms lijkt het wel alsof RSF meer doet voor journalisten dan wij. Maar ik ben ervan overtuigd dat wij wereldwijd de meest efficiënte stem van de journalisten zijn. Die ngo's hebben ook projecten over persvrijheid maar ze gaan de strijd met de machtige eigenaars van persconglomeraten niet aan. Dat doen wij dus wel."

Hoe ga je de globalisering van de IFJ aanpakken?

"Het centrale secretariaat in Brussel heeft altijd zelf de behoeften van de regio's ingeschat en zijn projecten geëxporteerd. Wel, ik ga die trend omkeren en de regio's vragen om ons te vertellen wat zij nodig hebben. Er zijn te veel absurde projecten. In Afrika onderzoeken hoe het daar met freelancers is gesteld, dat is daar echt niet aan de orde. Ik wil de transitie naar een meer internationale aanpak verwezenlijken. De Europese noden zal ik niet over het hoofd zien, want dan wordt iedereen woest op mij, maar ik zal me toch meer richten op de wereld buiten Europa."

Je vaart dus een heel andere koers dan je voorganger Aidan White?

"Aidan is een briljant journalist, een fantastische spreker en hij was een perfecte ambassadeur van de IFJ. Maar ik streef een *lower profile* na. Aidan was altijd op stap, ik zal meer hier in Brussel blijven. Er is hier werk genoeg. Ik heb zelfs al een opruimdag georganiseerd: we hebben grote stapels papieren die overal rondslingerden weggegooid. Tegelijk zette ik bloemen in de bureaus en laat ik hier nu Braziliaanse muziek spelen. Eigenlijk beschouw ik mezelf vooral als een organisator, een *executive manager*, die zich over budgetten buigt en financiële zaken regelt. De spotlichten zal ik alleen opzoeken als dat nodig is. En pas volgend jaar zal ik ook politiek actief zijn en meer rondreizen."

John Brockman (red.)**Edge.org presenteert: Hoe verandert internet je manier van denken?***Maven Publishing*

Edge is een club waar de meest briljante geesten van onze tijd met elkaar van gedachten wisselen. Elk jaar wordt aan alle leden een vraag voorgelegd en de antwoorden worden vervolgens gepubliceerd. De vraag voor 2010 was: hoe verandert internet je manier van denken? De antwoorden van 151 denkers zijn te lezen in dit boek. De vraag wordt dan ook vanuit alle mogelijke hoeken bekeken, en de antwoorden gaan qua inslag van zeer filosofisch of wetenschappelijk tot uiterst nuchter en gebaseerd op de dagdagelijkse omgang met internet. Geregeld worden daarbij wel heel voor de hand liggende bedenkingen bovengehaald, zoals dat internet het vergaren van kennis veel makkelijker heeft gemaakt maar tegelijk de concentratie en het geheugen vermindert. Toch worden er ook telkens weer andere aspecten belicht. Die variatie wordt mede veroorzaakt doordat veel van de auteurs de vraag specifiek op hun eigen onderzoeksgebied betrekken. Wereldschokkende inzichten staan er niet in dit boek, maar het levert wel stof tot nadenken.

Gerard Aalders en Perry Pierik (red.)**WikiLeaks. Tussen cyberoorlog en informatierevolutie**
Aspekt

Enkele Nederlandse auteurs proberen met dit boek duidelijk een graantje mee te pikken van de hype rond WikiLeaks. Want ondanks de veelbelovende titel hebben de meeste hoofdstukken weinig of niets te maken met WikiLeaks op zich. Tot meer dan enkele algemene beschouwingen en een stukje over de mythologisering van Julian Assange komt men niet. De meeste bijdragen behandelen een concrete politieke situatie waar WikiLeaks documenten over heeft gepubliceerd. Zo komen we iets meer te weten over Amerikaanse geheime documenten over moslimterrorisme en over de Amerikaanse opvattingen over de toestand in Turkije. Allemaal niet oninteressant, maar zonder ruimere context vrijwel zinloze blad-vulling.

Jonathan Sonnst**Comeback***Manteau*

In deze thriller speelt Steven Jaspers de hoofdrol, een journalist die ooit een glanscarrière voor zich had maar door zijn opvliegende karakter, koppigheid en drankgebruik steeds verder op de ladder van de media is moeten afdalen. Uiteindelijk wordt hij aangenomen als misdaadverslaggever bij *Ons Geheim*, een roddelblad van het laagste allooi. Wanneer een seriemoordenaar, bekend als De Slachter, na vijf jaar zijn comeback lijkt te maken, ziet Jaspers zijn kans schoon om opnieuw naam te maken als journalist. Het ontmaskeren van de moordenaar blijkt echter minder vlot te lopen als gedacht. De roddeljournalistiek speelt een centrale rol in het hele boek, maar echt diep wordt er op het thema niet ingegaan. Het blijft bij de gebruikelijke clichés. Dat geldt trouwens voor heel het boek. Het leest vlot en aangenaam en er zitten verschillende verrassende wendingen in de plot, maar er blijft weinig van hangen.

Joan Hemels**Een journalistiek geheim ontsluit. De Dubbelmonarchie en een geval van dubbele moraal in de Nederlandse pers tijdens de Eerste Wereldoorlog**
Spinhuis Uitgevers

Joan Hemels baseerde dit werk op de afscheidsrede die hij als professor communicatiegeschiedenis hield aan de Universiteit van Amsterdam. Zelf ooit begonnen als journalist lag de verdediging van de persvrijheid Hemels steeds na aan het hart. Dat betekent niet dat hij blind was voor de fouten van de pers. In dit boek doet hij uitgebreid uit de doeken dat de Nederlandse journalisten tijdens de Eerste Wereldoorlog niet zo neutraal waren als ze zelf graag beweren. Meer specifiek bespreekt hij de inspanningen – met regelmatig succes – van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie om zichzelf op een positieve manier in het Nederlandse nieuws te krijgen. De zeer vindingrijke Robert Saudek bijvoorbeeld trok naar Nederland en begon daar het *Hollandsch Nieuws-Bureau*, dat algemeen als zeer neutraal en betrouwbaar werd beschouwd en op die manier veel invloed verwierf. Het boek krioelt van namen en plaatsen en leest daarom niet altijd even vlot, ook al omdat pas tegen het eind de gebeurtenissen enigszins in een algemene context worden geplaatst. Maar het is boeiende materie, die aantoont dat sommige dingen in het journalistieke wereldje wel nooit zullen veranderen.

Internationaal Cartoonfestival Knokke-Heist
Cartoons 2011*Davidfonds Uitgeverij*

Dit jaar viert het Internationaal Cartoonfestival van Knokke-Heist zijn vijftigste verjaardag. Van de duizenden inzendingen die de organisatoren ook dit jaar weer uit binnen- en buitenland ontvingen, vind je in dit boekje de door de jury meest geapprecieerde prenten. De tweede prijs (de 'Zilveren Hoed') ging trouwens naar een Belg en ook de Davidfonds Cartoonprijs werd door een landgenoot weggekaapt. Sommige cartoons verwijzen naar de actualiteit, terwijl andere veeleer tijdloos zijn. De prenten werden losjes per thema ingedeeld, waardoor je verschillende benaderingen van eenzelfde onderwerp met elkaar kunt vergelijken.

Katheline De Lembre**Media onder de loep. Een inleiding tot de media-studies***Acco*

Dit is een basishandboek voor studenten, waarin ze kennis kunnen maken met het begrip massamedium en ander media-gerelateerde fenomenen. Er wordt ook een overzicht gegeven van de Vlaamse kranten en tijdschriften en van de digitale media. Speciale aandacht is er voor mediamarketing, en er wordt ook uitgeweid over de toenemende commercialisering en concentratie in de sector. Meer dan een inleiding in de sector is dit zeker niet, en wie reeds actief is als journalist kan dit boek dus rustig links laten liggen.

Compacte notebooks bij Packard Bell

De nieuwe **EasyNote NX** van **Packard Bell** heeft een comfortabel 14 inch scherm, maar is toch nauwelijks groter dan de meeste laptops met een 13,3 inch scherm. Het verschil lijkt misschien verwaarloosbaar, maar in de praktijk is zo'n 14 inch scherm toch wel merkbaar handiger in gebruik. De NX is dan wel relatief compact, het is een toestel dat flinke prestaties neerzet, een DVD station heeft en genoeg aansluitingen heeft ingebouwd. Gewoontegetrouw voor Packard Bell staat er ook al flink wat software op. Volgens de fabrikant gaat de batterij tot 9 uur mee, maar dan mag je niet te veel doen. Het toestel weegt 2,2 kg, en is daarmee ook niet echt een lichtgewicht in deze klasse. Winkelprijs vanaf 799 euro.

Als het een echt compact toestel moet zijn, dan heeft Packard Bell met de **Dot S** ook wel een interessante nieuweling. Het is de jongste netbook van het merk. Voor onderweg vinden we dit nog altijd enorm handige toestellen. De Dot S heeft een 10,1 inch scherm met een resolutie van 1024 x 600. Erg groot is dat scherm niet, maar dankzij de relatief hoge resolutie kan je er toch vrij veel op kwijt. De toetsen staan wat op elkaar gepropt, maar het blijft nog comfortabel om te printen. De Dot S is erg compact en dun, en weegt slechts 1,2 kilo, waardoor het een erg draagbaar toestelletje is. Als je heel zuinig bent, zou de batterij het tot acht uur moeten uitzingen. Geweldige prestaties moet je niet verwachten van een toestel uit deze klasse, maar de bijgeleverde Photoshop Elements 9 draait er toch nog redelijk vlot op. Met een prijs vanaf 299 euro levert dit toestel zeker waar voor z'n geld.

www.packardbell.be

Super lange batterijduur met eCafé EX HD

Moet het allemaal nog wat goedkoper en lichter, dan is de **eCafé EX HD** van **Hercules** een interessante optie. Deze netbook heeft ook een 10,1 inch scherm met een resolutie van 1024 x 600. Opvallend is dat er opzij opstaande randen zijn waar het scherm tussen past. Positief hieraan is dat men het toestel heel plat heeft kunnen houden en dat alle aansluitingen in die randen zijn ingewerkt. Minder is dat het toestel hierdoor vrij breed is geworden. De toetsen zijn aan de kleine kant maar staan wel uit elkaar, waardoor het toetsenbord comfortabel is om op te werken.

Meest opvallend en positief aan dit toestel is dat de batterij tot 13 uur meegaat, wat voor deze prijsklasse enorm lang is. Keerzijde hiervan is dat de processor niet bijzonder snel is en dat er weinig werkgeheugen is.

Hercules gebruikt als besturingssysteem Ubuntu, een Linux variant. Dat is wel even wennen, maar het systeem is erg gebruiksvriendelijk zodat je er snel mee weg bent. Men levert de belangrijkste toepassingen bij voor e-mail, om multimedia te beluisteren of bekijken, foto's te bewerken, en met Open Office ook een suite om documenten te schrijven of presentaties te maken. Met 16 gigabyte is de opslagruimte wel erg beperkt.

Met 249,99 euro is dit toestel, dat vooral geschikt is als je voor langere tijd onderweg bent zonder stroom, erg interessant geprijsd.

www.ecafe.hercules.com

De beste smartphone met groot scherm

Als je momenteel een smartphone zoekt waar je heel comfortabel op kan lezen en typen, en die ook daarnaast zowat alles kan wat je van zo'n apparaat verwacht, dan is de Galaxy S II van Samsung ongetwijfeld de beste keuze. Het superheldere 4,3 inch scherm biedt genoeg plaats om mails, informatie en zelfs iets langere teksten te lezen. Maar het toestel heeft ook een pak meer te bieden.

Zeker voor informatiejunkies is deze telefoon het beste wat je op mobiel vlak kan krijgen. Je kan immers zogenaamde 'widgets' op het scherm plaatsen waar je meteen de nieuwste e-mails, nieuwsberichten of sociale media updates te zien krijgt. Maar dankzij een groot aantal standaard geïnstalleerde toepassingen en andere die je van de online winkel kan halen, biedt het toestel nog veel meer: navigatie, een mini-kantoor suite, foto's bewerken, een radio, enzovoort. Je kan het ook als Wi-Fi hotspot instellen om zo onderweg internet op een pc te gebruiken, en ook foto's of video's bekijken gaat dankzij de snelle processor heel vlot. Met de 8 megapixel camera kan je in goede lichtomstandigheden best goede foto's maken, die je meteen ook op het toestel kan bewerken.

Het is heel knap hoe Samsung al die mogelijkheden in een toestel heeft kunnen samenbrengen dat enorm dun en licht is. De nadelen zijn dat het niet enorm solide aanvoelt en dat de batterij het bij intensief gebruik slechts een goede werkdag uithoudt.

549 euro is bovendien een interessante prijs voor een toestel van deze klasse.

www.samsung.be

F-G In deze maandelijkse rubriek duikt Manu Adriaens in de geschiedenis van de Vlaamse journalistiek. Letter na letter ontdoet hij memorabilia uit het rijkgevulde media-archief van het stof: opmerkelijke uitspraken van perslui uit de afgelopen decennia, miniverhaaltjes die minstens een glimlach opwekken, wijsheden van oude ratten voor beginners in het vak. Een abecedarium voorbij de waan van de dag.

Familie

Tuur Van Wallendael, in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw een van de bekendste politieke journalisten bij de openbare omroep, besloot in 2009 tot euthanasie. Kort tevoren gaf Van Wallendael, die al jarenlang aan darmkanker leed, nog een afscheidsinterview aan *Humo*. Daarin vertelde hij onder meer hoe hij huidig Europees president Herman Van Rompuy leerde kennen: "Ik was op zijn eerste persconferentie als partijvoorzitter in 1988. Daar had hij het over een of ander politiek probleem - ik weet al lang niet meer welk - dat vóór het einde van het jaar opgelost moest zijn. Anders zou België uiteenvallen, u kent dat wel. Een journalist vroeg of dat wel mogelijk was tijdens de kerstperiode, waar iedereen toch met feesten en familie bezig was. Weet u wat de schurk antwoordde? 'Familie is iets waar men voordrachten over houdt.' Mooi, hè? Dat is me altijd bijgebleven."

Familienaam

Justitiële Gent (Foto Didier Lebrun/PhotoNews)

In 1978 werd de Vlaamse onderzoeksrechter Guy Jaspers tot twintig jaar gevangenis veroordeeld wegens betrokkenheid bij een miljoenendiefstal en een moordpoging op zijn vrouw. Voor

Gust Verwerft, de ouderdomsdeken van de gerechtelijke verslaggevers, blijft het nog altijd 'mijn virtuele maagzweer en mijn nachtzweet'. Verwerft: "In Gent word ik inderdaad nog permanent aan de zaak-Jaspers herinnerd. Dat proces heeft zich voorgoed in mijn aderen en zenuwbanen genesteld. In 2006 heb ik er, in de reeks *True Crime* van Manteau, een boek over gepubliceerd. Maar alleen omdat mijn uitgever daarop aandrong. Zelf wist ik: het gaat me weer veel bloed, zweet en tranen kosten. En ik kreeg gelijk, ik heb er een hoge bloeddruk aan overgehouden. Want het drama-Jaspers is ook een beetje mijn tragiek: ik heb er zoveel artikelen aan gewijd, maar ik heb niets kunnen veranderen aan het lot van de voormalige onderzoeksrechter. En nu is hij dood. De onmacht die die man gevoeld moet hebben, in fel contrast met het triomfantisme van zijn zogenaamde vriend Luc De Cramer... niemand kan zich dat voorstellen. Alleen Jaspers voelde het. En toch bleef hij altijd zeggen: 'J'espère. Zo heet ik.' Dat heb ik altijd bewonderd: in al zijn miserie bleef hij waardig. Ook als hij, na zijn vervroegde vrijlating, ergens binnenkwam. Hij stak zich niet weg, de fierheid was intact."

Fanclub

Of VRT-wielercommentator Michel Wuyts zichzelf een 'vocaal sekssymbool' vindt? Die vraag kreeg hij in 2007 voorgeschoteld door Marnix Peeters van *Het Laatste Nieuws*. Wuyts: 'Ik een vocaal sekssymbool? Dat is misschien wat sterk geformuleerd, maar er zijn wel vrouwen die naar me komen en zeggen: 'Wij hebben nooit naar de koers gekeken, maar nu missen we er geen enkele meer. Door uw stem!'

Ik heb zelfs een klein fanclubje: zes vrouwen van midden de dertig, die ik op de avond na de Ronde van Vlaanderen ontmoet. Vijf jaar geleden zaten ze in het restaurant Mie Katoen in Affligem, waar wij gewoontegetrouwd met de hele ploeg gaan eten. Ze hadden er een klasreünie en wilden mij graag leren kennen. Ik ben erbij gaan zitten, en nu zitten we daar elk jaar."

En waar dat eindigt? Wuyts: "Stel je er vooral niks bij voor. Dat is gewoon heerlijk kletsen, over alles behalve de koers. De kinderen, de strijk, de nieuwe wasmachine."

Fanmail (1)

Journalist Johan Anthierens getuigde in 1976 in *Knack*, het magazine waar hij op dat ogenblik vast aan verbonden was: "Via dit blad en de BRT en ook rechttoe rechtaan krijg ik nogal wat fanmail: reacties op mijn schrijvende arbeid en commentaren op mijn aandeel in het tv-programma *Wies Andersen Show*. Fanmail is post van mensen die op een fanatieke manier met je ingenomen zijn. Ik ben een fan van Pablo Picasso, Willem Elsschot, Cassius Clay, Jan Cremer, Willem van Oranje, om er enkelen te noemen. Picasso heb ik als knaap van veertien een brief geschreven: een schuchter schrijven waarin ik aanspraak maakte op een deel van zijn fortuin om mijn kunststudies te betalen. Tot op vandaag heb ik geen antwoord gekregen. Ik begin ontmoedigd te geraken."

Fanmail (2)

Nieuwsanker Birgit Van Mol van VTM doet in 2008 in *Humo* een boekje open over haar bewonderaars: "Ik kreeg eens een briefje van een oudere man. Sinds de dood van zijn vrouw was ik 'het zonneke in zijn leven', schreef hij. Ik moest er niks achter zoeken, maar als hij mij zag, was hij niet zo triest meer. Bij het begin van de zomervakantie stuurde hij me ieder jaar een stapeltje boeken, omdat hij wist dat ik graag lees: 'Dan kan ik eens iets terugdoen.' Heel lief, bescheiden en zonder bijbedoeelingen. Dat is natuurlijk wel schattig."

Maar ze heeft ook minder leuke ervaringen. Het vreemdste wat ze op dat vlak meemaakte? Van Mol: "Een vroegere studiegenote vertelde me: 'Je tante Nicole is een collega van me.' Terwijl ik helemaal geen tante Nicole heb. Toch had die Nicole foto's van zichzelf samen met mij op haar bureau staan. En regelmatig bracht ze ook verslag uit over familiefeestjes waar we elkaar hadden gesproken. Lang leve Photoshop!"

Fantasia

Marcel Van Nieuwenborgh memoreert in een column in *De Standaard* zijn in 1999 overleden collega Louis De Lentdecker,

Birgit Van Mol (Foto Michel Wiegandt/Belgo)

die bij de krant vanwege zijn lyrische pen een grote status genoot: "Louis had *street credibility* verworven als de man die de rauwe werkelijkheid niet uit de weg ging en desnoods het ontbrekende stuk uit zijn duim zoog. Maar maakte Herodotos, die we de eerste journalist mogen noemen, al geen aanvullend gebruik van een rijk verbeeldingsvermogen? De echte reporter toont pas zijn grandeur als er over niets te berichten valt."

Zoals die keer dat de gemeente Londerzeel een standbeeld had opgericht voor de auteur Gerard Walschap. Van Nieuwenborgh zat samen met De Lentdecker de hele namiddag van achter het raam van een dorpscafé de plechtige inhuldiging gade te slaan. De volgende dag las hij wat zijn oudere collega had gezien en waarvoor hijzelf blijkbaar stekeblind was geweest: "Tandeloze memmetjes die tranen over hun wangen lieten bengelen om de terugkeer van de verloren zoon..."

Van Nieuwenborgh kan er nog altijd van nagenieten: "Ook als er niets gebeurde, had Louis altijd een paar zinnen klaar. Een begin en een slot. En dat laatste wou wel eens vaker luiden: 'En in de verte blafte een hond en boven ons duizend sterren.'"

Fatsoenlijk

De Wetstraat een krabbenmand van jewelste? Dat wil Manu Ruys (van 1975 tot 1989 de hoofdredacteur van *De Standaard*) toch graag een beetje nuanceren. Uit zijn in 1999 verschenen boek *Een levensverhaal*, waarin hij terugblijkt op zijn carrière: "De Wetstraat-biotop is erg verscheiden. Er zijn vele soorten van politici en vele soorten van journalisten. Er bestaat op een bepaald niveau een 'camaraderie' waarin beide groepen elkaar opvrijen en tutoyeren, waarin journalisten over politici onverdiend lovende artikelen schrijven, en waarin politici – en de geldmachten die hen patroneren, bevelen en betalen – journalisten omkopen en manipuleren. Er is een politicaille en een journaillie die zich samen encanaileren. Maar het verschijnsel kleurt gelukkig niet af op het geheel van politiek en pers. De meeste journalisten zijn fatsoenlijke lieden, zoals er ook heel wat fatsoenlijke politici zijn."

Feliciteer

Michel Wuyts
(foto Peter Deconinck/Belga)

De officiële voorstelling van de Eddy Merckx Classic 2010, een evenement voor fietsfanaten. Het aanwezige publiek richt al zijn aandacht op het podium, waar Eddy Merckx wordt geïnterviewd door VRT-wielerverslaggever Michel Wuyts.

Laatstgenoemde nodigt vervolgens de aanwezige prins Laurent uit tot bij hem. Of monseigneur misschien ook iets wil zeggen? Laurent aarzelt niet. Hij neemt de microfoon en richt zich specifiek tot Wuyts: "Ik zou u willen bedanken voor wat u hier voor Eddy Merckx doet. Ik heb gefascineerd geluisterd en vastgesteld dat u eigenlijk op alle vragen die u stelt, vooraf het antwoord weet. Dat vind ik toch zeer straf. U kent uw vak. Ik feliciteer en dank u daarvoor." Waarna hij Wuyts en Merckx de hand schudt en het podium verlaat.

Feministisch

Toen de jaarlijkse Vrouwendag nog in zijn kinderschoenen

stond, braken de organisatoren zich het hoofd over de vraag wat ze moesten doen om dat gebeuren in het tv-journaal te krijgen. Paula Semer, werkzaam bij de openbare omroep, zat mee in de denktank van het Vrouwen Overleg Komitee. In 1990 lichtte ze een tip van de sluier hoe het in de jaren zeventig werd aangepakt: "Onze vertrouwensmensen op de televisienieuwsdienst waren Kris Borms en Jan Ceuleers, en later William Van Laeken. 'Feministische mannen' noemden wij hen, omdat ze feeling voor het probleem hadden en er ook over wilden berichten. Daar kwam wel wat tactiek bij kijken. Ik kreeg van mannen geregeld te horen dat ik geen 'echte' feministe was. Daarom namen ze dat allemaal van me aan, denk ik."

Fiatteren

Ze zijn een grote uitzondering: *interviewees* die van de journalist die met hen gesproken heeft, niet eisen dat ze het stuk vóór publicatie mogen fiatteren. Oudgediende Piet Piryns heeft met het laten autoriseren van teksten overigens geen enkel probleem. Integendeel, hij heeft er alleen maar goede ervaringen mee, legde hij in 2005 uit in *De Tijd*: "Stukken worden er beter van. En als interviewer heb je toch ook een dienende rol. Bij duistere of kreupele formuleringen vraag ik me af wat de geïnterviewde nu precies bedoeld kan hebben en hoe dat dan vanuit zijn visie het best kan klinken. Eigenlijk is het normaal dat je vraagt of de geïnterviewde zich herkent in het resultaat van je zwoegen. Vroeger, toen er geen fax of e-mail bestond, was dat moeilijker dan vandaag. Toen moest je met de trein naar Amsterdam met de tekst onder je arm."

Fietsen

'Toen Guy Verhofstadt nog eerste minister was, gingen Wetstraatjournalisten wel eens tafelen met hem. Ik ging liever met hem fietsen. Dat vond ik gezonder: je babbelt minder dan aan tafel en je kon de premier al eens proberen uit het wiel te rijden.' (Paul Goossens)

Paul Goossens
(foto Henric Verhul/Belga)

Fitheidstest

Televisiegezicht Alain Coninx is 55 jaar wanneer hij in 2003 door *Dag Allemaal* wordt geïnterviewd. In dat vraaggesprek blikt Coninx vooruit: "Ik zou als journalist willen stoppen op mijn zestigste. Mijn grote uitdaging wordt dan: geduldiger zijn dan nu. Want wij, journalisten, zijn toch altijd vooral bezig met de waan van de dag. 't Is trouwens een van de redenen waarom ik het liefst op mijn zestigste wil stoppen: ik zou mijn jongere collega's niet graag achter mijn rug horen fezen dat ik niet meer mee kan."

Wat hij de ultieme test vindt om te weten of hij nog alert genoeg is? Coninx: "Af en toe eens met de wagen door Brussel rijden. Daarvoor heb je al je vermogens nodig."

Flater

Toen Eddy Merckx zijn gloriejaren als wielrenner kende, was Fred De Bruyne de wielercomentator van de Vlaamse televisie. Als ex-coureur had hij dit nieuwe vak met schade en schande zelf moeten leren. Zo overkwam het hem in 1965 tijdens de finale van de Waalse Pijl dat de renners Simpson, Gimondi en Poggiali vooropreden. Wat Fred echter niet wist, was dat vóór de start de rugnummers van Gimondi en Poggiali waren verwisseld. De hele uitzending haalde de verslaggever dan ook de beide Italianen door elkaar, om uiteindelijk

Gimondi tot winnaar uit te roepen, terwijl in werkelijkheid Poggiali als eerste over de streep reed. Heel Vlaanderen lag op zijn buik van het lachen. Nadien verontschuldigde De Bruyne zich in de studio openlijk voor deze flater. Ook in het veldrijden viel Fred wel eens uit zijn rol van aandachtige waarnemer. Nadat hij tijdens een wereldkampioenschap even in zijn documentatie had gekeken, vroeg hij zich hardop af in de microfoon: "Tiens, waar is de Italiaan Longo gebleven?" Uitgerekend net in de voorafgaande seconden had de camera aan heel Vlaanderen getoond hoe Longo met zijn groot lijf tegen een boom was gereden. Opnieuw werd er in de Vlaamse huiskamers gegierd.

Fonkeling

Een masterclass journalistiek, gegeven door voormalig *Humo*-hoofdredacteur Guy Mortier in de kolommen van *De Morgen*: "Voor een blad is goed schrijven teksten maken waar enige zwier in zit en nu en dan een fonkeling. Dat is zo buitengewoon zeldzaam in de pers, dat wanneer je zo iemand leest, het aanvoelt alsof je een cadeau hebt gekregen. Ik kan zo verrukt zijn als ik ergens in een tekst een regel tegenkom die ik niet had verwacht. Een ander belangrijk aspect bij goed schrijven is helderheid. Ik moet elke zin kunnen begrijpen, elke paragraaf, elk woord en elk verband."

Fotostudio

Goedele Liekens (Foto Herwig Verhulst/Belga)

Tegenwoordig heeft ze haar eigen glossy, maar er was een tijd dat Goedele Liekens maandelijks een column voor de Nederlandse *Playboy* schreef. Vijf jaar lang deed ze dat. En om de zes maanden kwam de hoofdredacteur met de smeebede of ze eindelijk toch maar eens bloot wou poseren voor het blad. "Maar ik wilde er niet aan denken", vertelde Liekens in 2002 aan *Humo*. "Alleen al praktisch kon ik het me niet voorstellen: ik in mijn nakie, met een horde schminksters om me heen. Je houdt het niet voor mogelijk wat ze allemaal doen: tepels bijkleuren, er ijsblokjes tegenhouden... Allemaal niks voor mij. Men zou trouwens eens een reportage in een fotostudio van een gemiddeld magazine moeten draaien. Over hoe meisjes grenzen verleggen door de opzweepende muziek en aanmoedigingen als 'Nóg een knoopje open!' en 'Waw, nu zie ik pas hoe mooi je wel bent!' Ik weet waarover ik spreek, want zelf heb ik zo ook een paar vrij pikante foto's voor het blad *Panorama* laten maken."

G

Gebod

In zijn memoires *Ik heb het gedaan* denkt journalist Paul Jambers met vertederende terug aan Jo Röpkcke, van wie hij tijdens zijn opleiding aan het Rits het vak Filmgeschiedenis onderwezen kreeg. Ook citeert hij 'de 10 geboden' die Röpkcke, presentator van het filmprogramma *Première* bij de openbare omroep, zijn studenten meegaf. Pretentie kan nooit de inhoud van een film zijn. Voor politiek kan niemand warmlopen.

Als je iets wilt worden, ga dan naar het buitenland. Vanaf 1302 is er hier geen enkele culturele aantrekkingskracht meer geweest. Probeer iets van combattiviteit over te houden. Word in godsnaam geen bourgeois. Blijf in godsnaam nog een beetje werken. Er is niemand die je vraagt om geniaal te zijn. Probeer iets te doen zonder honger te lijden en zonder in een concentratiekamp terecht te komen. Jullie zijn de eerste generatie die in België iets kan veranderen.

Geboorte

Politicus Mark Eyskens is dan wel geen journalist, maar hij heeft de beroepssoort al veel plezier bezorgd. Vandaar dat hij het verdient om in deze rubriek even geciteerd te worden, meer bepaald zoals *Le Soir* het uit zijn mond optekende: 'Ik beweer dat ik geboren ben op een salontafel. En om die tafel te beschermen, had mijn vader er een krant op opengevouwen: *De Standaard*.'

Gebrek

Journalist Jacky Huys van *De Morgen* interviewt in 1985 Ivan Heylen, de sterverslaggever van het magazine *Panorama*. De ontmoeting vindt plaats in een café. Huys: "Wat wil je drinken? Een koffie?" Heylen: "En een cognac. Jij ook?" Huys: "Nee, ik drink nooit alcohol." Heylen: "Heb je andere gebreken dan? Knabbel je bladeren?"

Gebruiken (1)

"De media gebruiken mensen, maar zelf worden ze ook gebruikt. Zelfs op het hoogste politieke niveau. De rode telefoonlijn tussen Washington en Moskou tijdens de Koude Oorlog is vandaag vervangen door de rechtstreekse verbinding met CNN: media en macht lopen steeds meer door elkaar." (Mike Verdrengh, voormalig programmadirecteur van VTM)

CNN voert actie (foto Photonews)

Gebruiken (2)

Goedele Liekens (in 2002 in *Humo*) over de meest legendarische gast in haar tv-programma *Goedele*: 'De pampersseksman, natuurlijk. Ik begreep heel goed waarom die man op tv wilde komen getuigen over zijn seksuele voorkeur. Wie zijn wij om te oordelen of zo iemand al dan niet opgevoerd mag worden? Oké, als programmamaker gebruik ik zo'n man, maar hij gebruikt mij net zo goed: hij komt begrip vragen.' Of zij hem toch niet meer tegen zichzelf in bescherming had kunnen nemen? Liekens: "Ach, je zou eens moeten weten hoeveel uren we vooraf op de redactie over die man hebben gediscussieerd. Oorspronkelijk wilde hij zelfs bij ons komen zitten in een luier. Wij hebben hem moeten tegenhouden!"

Bronnen: voor deze aflevering werd gebruik gemaakt van jaargangen van *Humo*, *Knack*, *Dag Allemaal*, *De Standaard*, *De Morgen*, *Het Laatste Nieuws* en *De Tijd*.

Onder embargo

Zorgt het wisselvallige zomerweer ook voor onrust in de journalistieke gemoeden? Feit is dat nogal wat collega's tijdens de voorbije maanden van redactie wisselden. Een (onvolledig) overzicht.

Onder meer VTM liet zich opmerken met enkele opmerkelijke transferts. Zo keert **Bart Van Doorne** terug als hoofdredacteur van *Het Nieuws*, waar hij in een duobaan met Nicholas Lataire zal opereren. Tot 2007 werkte Van Doorne al voor VTM, tussenin was hij hoofdredacteur van *De Morgen*.

De versterking drong zich op na het ontslag van **Eric Goens** als directeur informatie bij VTM in april. Goens zelf zat intussen niet lang op de keien. Sinds juni is hij aan het werk bij De Vijver, de nieuwe eigenaar van VT4 en Vijftv, waar hij het nieuwe profiel van beide zenders mee uittekent. In dezelfde denkgroep zit **Jan Stevens**, de voormalige netmanager van Canvas die intussen directeur van *Humo* is geworden.

Intussen vertrok ook **Peter Denruyter** bij VTM, waar hij samen met Jeroen Wils chef nieuws was. Denruyter wordt vanaf 1 september hoofdredacteur van het nieuwe voetbalkanaal Sporting Telenet.

Daarmee vult Denruyter de vacature in die was ontstaan door het vertrek van **Frank Van Laeken** als hoofdredacteur van Prime Sport, de vorige sportzender van Telenet. Van Laeken is sinds augustus communicatiemanager van voetbalploeg Beerschot.

Het vertrek van Peter Denruyter als chef nieuws bij VTM is zopas alweer opgevangen door de komst van **Pieter Lesaffer** van *De Standaard*. Lesaffer werkte negen jaar als reporter voor de binnenlandredactie van *DS*.

Nog een versterking voor VTM is **Robin Vissenaekens**, die er na zeven jaar VRT terugkeert. Vissenaekens zal vanop de nieuwsredactie het programma *Royals* aansturen. Van 1999 tot 2004 werkte Vissenaekens al als vliegend reporter voor *Het Hart van Vlaanderen* op VTM. De voorbije zeven jaar was hij achtereenvolgens reporter en producer bij Radio Donna en netcoördinator van MNM.

En dan maakt VTM sinds kort ook nog gebruik van de voetbalcommentaren van oudgediende **Stefan Van Loock**. Van Loock is ook woordvoerder van de Belgische Voetbalbond. Blijkbaar is de afspraak dat Van Loock enkel samenvattingen zou maken van 'kleinere' wedstrijden uit de competitie waar geen internationals in meespelen.

Terug naar *De Standaard*, die behalve Pieter Lesaffer zowaar ook chef van de

Wetstraatredactie **Isabel Albers** moet laten gaan. Zij wordt de nieuwe hoofdredacteur van *De Tijd*, waar ze in de plaats komt van Pierre Huylenbroeck, die senior writer blijft bij de zakenkrant.

Isabel Albers is de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van een Vlaamse krant. Waarvoor een heel dikke proficiat van hieruit. In de goede traditie van *De Tijd* had ook de redactieraad overigens zijn zeg over de aanstelling van de nieuwe hoofdredacteur.

Ook *De Morgen* zag een oudgediende verdwijnen: **Frank Schlömer**, die met pensioen is gegaan. Voorwaar een speciaal gegeven in ons metier. Schlömer blijft weliswaar losse medewerker van *DM*, én hij blijft voor de VVJ actief in de Raad voor de Journalistiek.

Nog zo'n ouwe rot, **Boudewijn Van Peteghem** (ex-*De Standaard*, ex-*Trends*), is intussen voltijs aan de slag gegaan als eindredacteur bij *Tertio*. Welja, er is nog journalistiek leven na 50!

Over naar *Knack*, waar hoofdredacteur **Karel van den Broeck** is vertrokken. Blijkbaar heeft Rik De Nolf andere plannen met het magazine. **Rik Van Cauwelaert**, die directeur was van *Knack*, krijgt een nieuwe functie als directeur strategie voor alle Roularta-bladen, maar hij mag wel de *Van de redactie* vooraan in *Knack* blijven schrijven.

Bij *Knack Focus* dan weer houdt hoofdredacteur **Patrick Duynslaegher** het voor bekeken. Hij wordt artistiek directeur van het Internationaal Filmfestival Vlaanderen-Gent. Duynslaegher wordt bij *Knack Focus* opgevolgd door **Karel Degraeve**, die sinds begin 2000 voor het magazine werkt.

Roularta mag trouwens diep in de buidel tasten voor het ontslag van vier journalisten bij *Le Vif*, in januari 2009. De Brusselse arbeidsrechtbank veroordeelde het ontslag van hoofdredactrice Dorothee Klein en haar drie collega's Isabelle Philippon, Pascale Gruber en Elisabeth Mertens als "overdreven brutaal en nutteloos kwetsend".

De rechtbank erkent het recht van werkgever Roularta om personeelsleden te ontslaan, maar in dit geval was er wel degelijk sprake van rechtsmisbruik, staat in het vonnis. De vier journalisten krijgen daardoor fiks meer dan de minimale ontslagvergoedingen die Roularta hen in 2009 gunde, wat het bedrijf in het totaal op een factuur van een dikke **250.000 euro** komt te staan.

Het **IPC** (Internationaal Pers Centrum) in de Residence Palace krijgt (alweer) een

nieuwe business manager. Het contract van Lucas Velaerts (zie vorige DJ) werd niet verlengd.

De rel tussen **VT4 en VTM** rond de overname van het VT4-interview met ex-bisschop Roger Vangheluwe is van de baan. Op 14 april nam VTM nogal gretig beelden over van zijn concurrent, toen die rechtstreeks en exclusief de pedofiele bisschop interviewde. Toenmalig directeur informatie Eric Goens beriep zich op de vrijheid van informatie om de beelden toch ongevraagd en onbetaald te kunnen overnemen. Nog volgens Goens had VT4 zich valselijk als VTM voorgesteld om aan een satellietwagen te geraken voor het doorsturen van het interview vanuit Frankrijk.

VT4 diende zowel bij het gerecht als bij de Raad voor de Journalistiek klachten in tegen de concurrent, maar uiteindelijk beslisten beide zenders toch om de zaak **in der minne** te regelen. Dat komt erop neer dat VTM alsnog de 'marktconforme' prijs betaalt voor de gebruikte beelden. Bovendien erkent VTM nu dat VT4 geen fouten heeft gemaakt bij de bestelling van de satellietwagens.

Nieuws van het auteursrechtenfront, alhoewel... Uittredend minister van Financiën Didier Reynders (MR) heeft op een parlementaire vraag van **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V) geantwoord dat zijn diensten het Protocol tussen VVJ en VDP (Vlaamse dagbladuitgevers) over de vergoedingen voor freelancejournalisten nog steeds bekijken. In dat Protocol wordt afgesproken dat deze vergoedingen bestaan uit 70 % honorarium en 30 % auteursrechten. Op dat laatste deel is dan het gunstige belastingtarief van 15 % toepasselijk.

Onder meer **Woestijnvis**, uitgever van *Humo*, toont zich alvast bereid de 70/30-regel toe te passen in de praktijk. Daarmee getuigt Woestijnvis van heel wat meer gezond verstand dan andere Vlaamse uitgevers, die ondanks waarschuwingen van de VVJ hun freelancejournalisten in 100 % auteursrechten blijven uitbetalen. Tot de rekening van fiscus en sociale zekerheid volgt...

Volksvertegenwoordiger Van der Auwera meldde Reynders ook dat er aan Franstalige kant aan een gelijklopende cao voor de loontrekkende journalisten wordt gewerkt (zie vorige DJ), maar daarvan wist de Financiënminister niets af. "Het spreekt evenwel voor zich dat er in deze materie geen onderscheid kan worden gemaakt al naargelang de taal van de betrokkene", aldus nog **Didier Reynders**.

EU-journalisten- prijs

2011

Samen tegen discriminatie

Europese Commissie
Justitie

De Europese Commissie kondigt met genoegen aan dat de editie 2011 van de **EU-journalistenprijs – Allen tegen discriminatie!** vanaf nu is geopend.

De EU-journalistenprijs is de enige **journalistenwedstrijd voor journalisten van gedrukte pers en internetjournalisten**, gericht op **discriminatie- en diversiteitsvraagstukken** in de EU.

De winnaars ontvangen een prijs tot **€ 5.000!**

- ▶ Meedoen is heel eenvoudig: stuur **uw artikel online** in via de website van de **EU-journalistenprijs 2011**.
- ▶ Alle artikelen die zijn uitgegeven tussen **18 september 2010** en **10 november 2011** komen in aanmerking.
- ▶ De inzendingen worden beoordeeld door een **onafhankelijke jury** van journalisten en deskundigen op het gebied van discriminatiebestrijding en diversiteit.
- ▶ Mis de deadline niet: de wedstrijd sluit op **10 november 2011** om **12.00 uur (MET)**.

Ga naar de website
EU-journalistenprijs 2011
voor meer informatie
over de wedstrijd.

DOE NU MEE!

VERSCHIL MOET ER ZIJN
DISCRIMINATIE NIET

